

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ח תשרי תש"פ | דף היומי בבלי: גדה ד.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תמ"א עד סעיף ב'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק ז' 'וזה לשון' עד פרק ז' 'וכיוצא בזה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הרבי שלא פחד מכלבי שמירה ענקיים | "תגיד לי מיד את שם אמו של אברהם אבינו!" | 1747

הסיפור היומי

השעון כבר הורה על השעה 7:00 בערב, ופרנסה מה
תהא עליה?... החליט אפוא בדעתו, כסגולה, למסור
את דירתו בחינם לאורחים הבאים לעיר לשמחת תורה.
לא עברו חמש דקות, והטלפון שבכיסו רוטט ומצלצל...

שלוש עובדות נפלאות על גמילות חסדים ושכרה

ובזה אפשר להכריז 'סתימת הגולל' על חשבוני (אחרי החזרת 10
צ'קים בשנה אחת, נעשה החשבון 'מוגבל', שלא נדע מצרות...),
מיד מיהר האברך לעשות מחשבונו העברת זה"ב - הנראית
בחשבון המועבר באותו רגע, אך זה לא עבר. כשעה שלימה ארכה
ההעברה (דיבור עם פקידי הבנק של המעביר וכו' וכו'), עד שברגע
האחרון הופיעו 800 השקלים בשעטומ"צ בחשבון הבנק של הידיד
הנבון.

מה עשה הקב"ה? אותו אברך המיטיב הוצרך זה עידן ועדנים
לטיפול מסויים אצל רופא מומחה, פנה אל עסקן נודע שחיפש
עבורו את הרופא, ולא מצא עדיין... וראה זה פלא, מיד אחרי
מעשה חסד הנ"ל הודיעו העסקן כי עלה בידו לסדר לו תור אצל
רופא פלוני, אשר שם משפחתו כמשפחת ידידו שהיטיב עמו...
והרגיש בזה כמי שאומרים לו מן השמים: עזרת לבר ישראל, מיד
יעזרוך מן השמים.

ומעשה נוסף בענין זה: בסמיכות להרה"ק ה'דברי יואל' זי"ע
היה גר איש יהודי רופא ירא שמים ושמו ד"ר בורשטיין. פעמים
הרבה היה הרבי שולח אליו את אלו שהזכירו עצמם לפניו בעניני
חולי, ובפרט בשבתות - גם אלו שלא היו מבקרים קבועים אצל

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: עובדא ידענא
מאברך חשוב המשמש כ'זינגער' (זמר), ובשנה זו [תשע"ט] בהגיע
ימי חג הסוכות לא נקרא לשום 'שמחת בית השואבה' לשורר
ולזמר. בעת ישיבתו בסוכתו בא' דחול המועד, כשהשעון כבר
הורה על השעה 7:00 חשב לעצמו 'פרנסה מה תהא עליה', ומיד
החליט בדעתו (כסגולה) למסור את דירתו בחינם לאורחים הבאים
לעירו לקראת 'שמחת תורה'.

לא עברו חמש דקות והטלפון שבכיסו רוטט ומצלצל, ומצידו
השני של הקו מתחננים אליו גבאי בית הכנסת פלוני - היות
וה'זינגער' שהוזמן לשיר אצלם היום ביטל את ההזמנה, מבקשים
הם ממנו שיבוא לשורר ולזמר ושכרו ישולם בכפליים מהרגיל...
עוד שמעתי מאברך שידידו התקשר אליו (לפני כחצי שנה)
כשעה לפני שנסגר הבנק, בבקשת 'תחנונים ידבר רש', וכה היו
דבריו: בשנה האחרונה חזרו מחשבון הבנק שלי 9 צ'קים שנתתי
לבתי עסק שונים ולא היה להם כיסוי, והנה, כהיום הזה יש בידי
פלוני צ'ק שנתתי לו והגיע זמן פרעונו - לעומתו בבנק אין לי
פרוטה לפורטה, ואם ח"ו תעבור השעה הקרובה מבלי שאכניס
שמה סכום של 800 שקלים יחזירו פקידי הבנק גם הצ'ק הלז,

ה'צושטערטע' שבתות (שהופרע בהן ממנוחתו ושלוות נפשו) ותמורתן קודש אתן לך את כל העבודות של הושענא רבא..."
נענה הד"ר ואמר לרבי: "אם שבתותי חשובות כל כך, אין רצוני לוותר עליהן, ורוצה אני שהן יישארו ברשותי..."
ובפעם אחרת אמר לו הרה"ק: "הלוואי ותהיה 'השמירת השבת' שלי חשובה במרומים כמו ה'חילול שבת' שלך..."
(באר הפרשה נח תשע"ט)

פעם אחת רצה הרבי להפיס דעתו על השבתות והמועדים שהוא מפריעו ממנוחתו, לכן נענה אליו ואמר: "הרי ידעת והכרת את ה'הושענא רבא' שלי" - כידוע שהרה"ק היה עורך בו ביום עבודות נפלאות ונשגבות במשך שעות רבות וארוכות, כשהוא שופך נהרי דמעות בבכי ותחנונים לישועת עם בני ישראל - "מוכן הנני לעשות עמך 'חליפין', תן לי את זכויותיך הרבות בכל

יהלומים מגדולי ישראל

ראש העיר סיפר: "מיד לאחר שנכנסנו עם הרכב לתוך המחנה, קפצו לעזמתנו חמשה כלבי ענק. אולם הרבי אמר לי - אין ממה לפחד, בוא ונצא החוצה..."

וגם: הרב שהצליח 'לפרוץ' את שרשרת האבטחה סביב טירתה של המשפחה העשירה בוויילנא

על מעשה שאירע בוויילנא עם הגאון הצדיק רבי אליעזר משה הורביץ זצ"ל אב בית דין דקהילת פינסק. את המעשה הזה, אמר רבי שלום זצ"ל, שמעתי מאדם נאמן שסיפרו לי בשם אחד מהמשפחה שבעצמו היה נוכח אז.

בוויילנא הייתה משפחה אחת עשירה מאד בנכסים, והיו בני המשפחה יראי שמים ומופלגים בצדקה. בית מגוריהם עמד בפרבר מחוץ לוויילנא רבתי, בית יפה ונאה בתוך יער קטן ומטופח. מפני שהייתה זו משפחה עשירה, היו שרויים תמיד בפחד רב מגזלנים, ולכן רכשו להם כלבי שמירה עזים. בשעות היום היו קשורים בשלשלאות של ברזל למקומם, ואילו בלילות ניתקו אותם מהשלשלאות והיו מסתובבים מסביב לבית, כך שכל אדם זר שהיה מתקרב לשם היו מתנפלים עליו בנביחות חזקות, דבר שהיה מזעיק את אנשי הבית לבדוק מי המתקרב.

ואולם בין הגזלנים נמצאו גם כאלה שידעו להתחכם אף על תחבולה זו, ולא פעם אירע שהיו זורקים מרחוק לכלבים בשר שתובל ברעל, הכלבים היו נופלים במלכודת, אוכלים את הבשר ומתים מיד, ואז היו השודדים יכולים לחדור לבית בשקט ולהשיג את שללם. בגלל זה נאלצו בני הבית לישון כשכלי הנשק צמוד אליהם למיטה, כדי שאם יקרה דבר כזה יוכלו להדוף את המתנכלים בנשקם.

והנה בלילה אחד לאחר חצות מתעוררים בני המשפחה לקול דפיקות בדלת. הם נפחדו ונבהלו בהיותם בטוחים שקרה להם כמקרה הזה, שהרי הכלבים שותקים, ומישהו זר דופק בדלת. האין אלה שודדים שהצליחו במעלליהם להרעיל ולהמית את הכלבים כדי לבצע את זממם?

חיש מהר קפצו כולם ממיטותיהם, נטלו את כלי נשקם בידיהם ופתחו בזעקה: "מי שם?" אבל למרבה תדהמתם שומעים הם בתשובה קול המוכר להם מכבר. "זה אני אליעזר משה הורביץ".

"ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חית הארץ"

סיפר כ"ק האדמו"ר רבי ישראל חיים קאהן מ'נחלת אהרן' שליט"א. כידוע היה אביו כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל שוהה למשך תקופות ארוכות בעיה"ק טבריה. פעם התעוררה בעיה שנמצאו קברים בכביש הכניסה לטבריה ליד בית העלמין, והוא פעל אז נמרצות לבניית כביש עם פותח טפח וכו' שיפתור את כל החששות של הכהנים, ולשם כך אף נפגש עם ראש העיר. הוא דיבר איתו ארוכות ואף הביע את רצונו לצאת לגבעה סמוכה לכביש המדובר כדי להסביר ולהדגים לו את פרטי התכנית.

ראש העיריה אמר לרבי שבמקום זה קיים מחנה צבאי וצריכים אישור מיוחד כדי להיכנס בשעריו, ובפרט שיש במקום כלבים עזים ומסוכנים. אולם הרבי ענה לו: "קודם כל תיכנס ברכב לתוך המחנה". כך הוא אכן עשה, וסיפר ראש העיר שמיד לאחר שנכנסו הגיחו למולם חמישה כלבי ענק, אולם הרבי אמר: "אין ממה לפחד, בא ונצא החוצה".

"והנה למרבה הפלא", סיפר, "כאשר יצאנו מהרכב לא נשמע שום קול והגה מהכלבים כל זמן שהותנו במקום. לאחר שהרבי סיים את הסבריו, נכנסנו לרכב כאשר הכלבים מלווים אותנו החוצה בלי שיתחו קולם".

עוד סיפר, שכאשר הלך באחד הערבים עם אחד מבניו לטיול לצורך בריאותו, במהלך הדרך כשהיה שקוע במחשבותיו ושרעפיו הבחין אותו בן בכלב ענק שמגיח לעברם, והתחיל להזדעזע ביותר. אולם הרבי שהיה שקוע במחשבותיו לא שם ליבו לכך. וכשפקח את עיניו אמר לבנו: "מה עשית, הלא מיום עומדי על דעתי לא פחדתי אף פעם מבעלי חיים. ידעתי שהרבונו של עולם השוכן במרומים שומר ומגן בעדנו" (בשיחה להרב י' הלר המבשר תורני מקץ תשע"א)

סיפור נוסף באותו ענין סיפר הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל,

אתכם משנתכם, אבל ההכרח לא יגונה. עסקתי כל היום במצות פדיון שבויים ודרוש לזה סכום גדול, וככל שיגיעתי עד עכשיו לא הצלחתי להשלים את הסכום הדרוש, לכן נאלצתי לבוא אליכם כעת כדי לשתף אתכם בגמר המצוה בכי טוב עד אור הבוקר. מובן מאליי שמיד נתנו לו בני המשפחה העשירה מה שביקש בעין יפה וברוח נדיבה, ואך יצא מן הבית נלוו אליו הכלבים והלכו אחריי עד חוץ לגבולם.

(הרב מרדכי ברנשטיין, המבשר תורני נח תשע"ב)

תמהו בני המשפחה, ושני דברים היו להם חסרי פשר: ראשית, הכיצד זה שתקו הכלבים ולא השמיעו אפילו נביחה אחת, ושנית, על מה בא הגאון הצדיק לביתם ממרכז וילנא באמצע הלילה? ברם לא המתינו לפתרון חידתם הגדולה אלא מיהרו לפתוח לרווחה את הדלת כראוי לקבלת פני הצדיק הגדול. ומה ראו לנגד עיניהם באותו הרגע? שכל הכלבים נמצאים מאחוריי, נעמדו ליד הדלת, והם מסביב, אין הגה יוצא מפיהם...

הגאון רבי אלעזר משה לא השתהה הרבה. עוד בעומדו בפתח הדלת פתח ואמר להם: מבקש אני את סליחתכם על שהערתי

סגולות וישועות

היה זה בערב שבת קודש. הגאון רבי חיים מיכאל וייסמנדל זצ"ל התהלך בשוק בנייטרא, כשלפתע קפץ מולו אדם ואמר לו: "אמור לי מהר את שם אמו של אברהם אבינו!"

הסגולה שבאמירת השם 'אמתלאי בת כרנבו'

ערש דוי. היה זה בערב שבת קודש, ורבי חיים מיכאל לא ידע מכך, והתהלך בשוק בנייטרא. לפתע קפץ מולו אדם שנראה כמודרני, והיה לבוש במכנסיים קצרים, ואמר להגרמ"ד: "אמור לי מהר את שם אמו של אברהם אבינו!" ענה לו הגרמ"ד: "האם כבר התפללת היום?". הפציר בו האיש מאד ואמר: "מה אכפת לך לומר לי?". ומשלא נענה לו הגרמ"ד, אמר לו האיש שהוא עוד יתחרט על כך שלא אמר לו זאת... והגרמ"ד חשבו למשוגע.

והנה במוצאי שבת הגיע הידיעה המרה, שאביו הצדיק נפטר. ומיד לקח בחיפזון מארגז ספריו של אביו את הספר "משמרת שלום - הלכות שמחות", ומשפתח הספר, נפתח לו בעמוד שכתוב שם "אמתלאי בת כרנבו אימא דאברהם אבינו - סגולה בשעת הסכנה". והתברר למפרע, שבשעה שפגע בו האיש הנ"ל, התגברה מחלתו של אביו עד אשר שבק חיים לכל חי.

לאחר כלות ימי השבעה, כשחזר הגרמ"ד לעירו נייטרא, שלח לחפש אחר אותו אדם, והבטיח לתת סך עשרת אלפים קראנען למי שימצא או יביא מידע מהאיש ההוא, אך אף אחד לא מצאו ולא ידע ממנו (מובא בספר תולדותיו 'איש חמודות' עמ' סא, הערה טו).

(גיליון פיקוד דרשתי פר' נח)

שם אמו של אברהם אבינו הוא "אמתלאי בת כרנבו" (בבא בתרא צא, א) וידוע ששם זה הוא סגולה לאומרו כדי להצליח. וכ"כ בספר אורות אילים (תקל"ד): להצליח לפני שר ושלטון, קודם שיעמוד לפניו יאמר 'אמתלאי בת כרנבו' טו"ב פעמים ויצליח, ושו"ר שכ"כ רבינו הראב"י אב"ד (ה"ה רבינו אברהם בר יצחק אב"ד, מחבר ספר האשכול) בחי' לב"ב" (שם).

ובספר 'בעליל לארץ' להגאון רבי משה אריה לייב ליטש-רוזנבוים זצ"ל, שהיה תלמידו חביבו של מרנא החת"ס כתב בזה דבר נפלא (בחי' למכות יא, א ד"ה לפיכך): "משום דכתיב באברהם (בראשית יב, ג) ואברכה מברכך, ואדם המברך לאברהם - מתברך, ואפילו לאחר מותו, לכך טוב לידע שם אמו, לברכו בשם אמו". ולמדנו מכאן, שאדם הרוצה להתברך, די לו שיברך את אברהם אבינו ויזכיר שם אמו - ובעבור זה יתברך!

כמו"כ אמירת שם אמו של אברהם הוא סגולה לכל עת צרה, וידוע מהגה"ק מקלויזנבורג זצוק"ל שאמר במחנות ההשמדה למספר יהודים שיאמרו "אמתלאי בת כרנבו" וניצלו באותות ובמופתים.

במכתב לאחיו סיפר הגאון רבי חיים מיכאל וייסמנדל זצ"ל דבר פלא שארע עמו יממה לפני פטירת אביו, בעת ששכב על

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

האם מותר לאכול חצאי אשכולית עם כפית בשבת?

כלאחר יד, וכן סחיטת אשכולית היא כמו תותים ורימונים שזה רק דרבנן, ובמקום שאינו מתכון לכך מותר (הגרש"ז אויערבך זצ"ל שם, וע"ע 'ארחות שבת' פרק ב' סעיף ל"ג).
ויש שנוטים להחמיר בזה, כיון שיש כאן פסיק רישא וכן אינו הולך לאיבוד, ודעת בני אדם לאכול גם את המיץ ('חוט שני' ח"ב פרק כ"ד ס"ק י"ג).
(הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א, גיליון 'מים חיים' חשוון תשע"ט)

שאלה: כשאוכלים אשכולית חצויה ע"י כפית, מצוי שנסחט קצת מיץ לתוכה, האם מותר לאכלה כך בשבת?
תשובה: מותר לאכול ע"י כפית אפילו שע"ז נסחט המיץ לתוכה, מכיון שהמיץ נשאר מעורב עם הפרי, ואין בזה תורת סחיטה, והוי כמשקה הבא לאוכל שמותר (הגרש"ז אויערבך זצ"ל, שש"כ פרק ה' ס"ק מ"ב, והגרי"ש אלישיב זצ"ל 'הל' שבת בשבת' ח"א פי"א הע' 46). ועוד, שיש כאן 'תרי דרבנן', שזוהי סחיטה

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליטי"א

הרב **מאיר שפרכר** שליטי"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליטי"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליטי"א
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליטי"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליטי"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליטי"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליטי"א
הפנתח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליטי"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם יש דיני 'אסמכתא' בהתחייבות לגוי?

בתנאי שאם ההלוואה לא תיפרע ייקנה המשכון למלווה, הרי זו אסמכתא והמשכון אינו נקנה למלווה; אך יש אומרים שאם ערך המשכון כערך ההלוואה, אין זו אסמכתא, והמשכון נקנה למלווה. ואף כשמתחייב או מקנה לגוי, אסמכתא אינה חלה; אולם, יש אומרים שבאופן זה אסמכתא חלה, כיון שלדעתם דין האסמכתא הוא תקנת חכמים, ולא תיקנו כן בעסק שבין ישראל לגוי.

[שו"ע תמא, א, ומשנ"ב ד, (וראה שם, יא), ושעה"צ ח; ביאורים ומוספים דרשו, 6; חת"ס חו"מ סו; וראה פתחי חושן ה, כא, הע' ו רח]

המתחייב התחייבות ממונית, או מקנה לחבירו חפץ, בתנאי מסוים - פעמים שההתחייבות אינה חלה, משום שאין בה את גמירות הדעת הנדרשת לחלות ההתחייבות, או הקנין. התחייבות כזו, או קנין כזה, מכונים 'אסמכתא'.

לדוגמה: האומר לחבירו, אם לא אעשה עבורך דבר פלוני עד למועד מסוים, יהא דבר פלוני קנוי לך - הרי זו אסמכתא, ואינה חלה, אף אם אכן לא קיים את תנאו. ואף במשכון הניתן למלווה

המקנה חפץ לחבירו על תנאי ומוסר את החפץ לידו - האם יש בהקנאה זו דיני 'אסמכתא'?

הוא גומר בדעתו להקנות לו את החפץ, שהרי עשה לו טובה. ואם המקנה מסר את החפץ ליד חבירו, יתכן שאמירת מעכשיו מועילה אף לדעת הרמ"א, גם כשלא עשה לו טובה.

וקנין שנעשה בפני 'בית דין חשוב', בתנאים מסוימים - חל אף באופן שלא מסר את החפץ ליד חבירו, ואף כשלא עשה לו טובה, לכל הדעות; (אך נחלקו הפוסקים אם נדרשת אמירת 'מעכשיו').

[משנ"ב תמא, ה, ושעה"צ ז, י יא; וראה ביה"ל ד"ה ומשכנו; וראה עוד שו"ע חו"מ רז, יד-טו, סמ"ע מ, וט"ז שם]

בהמשך לאמור: המקנה חפץ לחבירו באופן שבדרך כלל נחשב כ'אסמכתא', ומסר את החפץ ליד חבירו - לדעת השולחן ערוך הקנין חל; ולדעת הרמ"א, אין הקנין חל.

וכמו כן, אם אמר לחבירו: אם לא אעשה עבורך דבר פלוני יהא החפץ קנוי לך מעכשיו - לדעת השולחן ערוך הקנין חל; ולדעת הרמ"א, רק אם חבירו עשה לו טובה מסוימת שבגינה הוא מתחייב, וכגון שהלווה ומתחייב שהמשכון ייקנה לו (ראה לעיל), מועילה אמירת 'מעכשיו' להחיל את הקנין; משום שבאופן זה

באילו קנינים ניתן להקנות מיטלטלין לגוי?

מועיל. וכן נחלקו הפוסקים בנוגע לקנין אגב וקנין חליפין, אם הם מועילים במכירה לגוי.

ולהלכה, מדברי המשנה ברורה נראה שקנין חליפין מועיל בגוי; וקנין אגב - לכתחילה אין לסמוך עליו, אך כשאין קנין אחר שניתן לבצע; או בדיעבד, בנוגע לדינים דרבנן, כגון חמץ שעבר עליו הפסח, ניתן להקל.

[משנ"ב תמא, ב, ושעה"צ ד; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

מן התורה ניתן לקנות מיטלטלין ב'קנין כסף', אולם, חכמים תיקנו שהקנין לא יועיל. ויש מעשי קנין נוספים שבהם ניתן לקנות מיטלטלין, ובהם: 'קנין אגב', ו'קנין חליפין', שאחת מצורותיו מכונה 'קנין סודר'; ו'קנין משיכה'.

במה דברים אמורים? בישראל המוכר לישראל, אבל בישראל המוכר לגוי - נחלקו הפוסקים: יש אומרים שקנין כסף מועיל, וקנין משיכה אינו מועיל; יש אומרים שגם קנין משיכה מועיל; אך לדעת רוב הפוסקים, קנין כסף אינו מועיל, וקנין משיכה

* גוי שנכנס לבית ישראל בפסח וחמצו בידו - אף שהישראל רואה את החמץ של הגוי ברשותו, אין בכך איסור; ומותר אף לאפשר לגוי לאכול את החמץ בביתו.
* ישראל שנקלע בפסח למקום שיש בו גויים (או יהודים חלילה) האוכלים חמץ - אסור לו לאכול עמהם בשולחן אחד.
* ישראל שהפקיד את חמצו בידי אחר, בין גוי ובין ישראל - עובר ב'בל יראה' ו'בל ימצא'. והנפקד - אם ישראל הוא, וקיבל עליו אחריות לשמירתו, עובר אף הוא בבל יראה ובל ימצא.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה מודדים את תחום העיר על פי סבירות של בנייה עתידית?

שהערים תתחברנה זו לזו ותהיינה עיר אחת בפועל; ועל כן, כבר כיום דנים אותן כעיר אחת. ואם רוחב העיר האמצעית הוא יותר מרוחב הקו שבין שתי הערים החיצוניות - נחלקו הפוסקים אם נאמר בהן דין זה שהן נחשבות כעיר אחת; ויש מהמחמירים שכתב שאם יוצאת מהעיר רצועה לכיוון צפון, ורוחבה של רצועה זו הוא פחות מרוחב הקו שבין שתי הערים החיצוניות - הרי הן נחשבות כעיר אחת, (בהתאם לתנאים דלהלן).
[שו"ע שצח, ח; ביאורים ומוספים דרשו, 53 ו-57]

שלוש ערים הניצבות במשולש, דהיינו שתי ערים זו מול זו, האחת (לדוגמה) במזרח, והאחת במערב, ועיר שלישית בדרום, כנגד השטח הריק שבין שתי הערים החיצוניות - כצורת 'סגול' - בתנאים מסוימים מחשיבים את העיר האמצעית כאילו היא ניצבת בשווה לערים החיצוניות; ושלוש הערים נחשבות כעיר אחת לענין 'תחומין'.
וטעם דין זה, משום שבערים הבנויות בצורה כזו, דרכו של עולם שתתווסף בנייה בחלל שבניהן, ויתמלא החלל באופן כזה

הלוח היומי

כ"ח בתשרי | רבי אברהם ב"ר אביגדור קרא זצ"ל,
ר"י ואב"ד בפראג ובכל בוהמיה-צ'כיה, בעל
הגהות על הטו"ר, ביאור על רש"י, ופי' על התורה

יארצייט:

ש"ג: רבי אברהם ב"ר אביגדור קרא זצ"ל, ר"י ואב"ד בפראג ובכל בוהמיה-צ'כיה, בעל הגהות על הטו"ר, ביאור על רש"י, ופי' על התורה.
שצ"ד: רבי אפרים זלמן ב"ר נפתלי הירש שור זצ"ל, אב"ד שברשין, בריסק ולובלין, בעל תבואות שור.
תק"ץ: רבי נחמן צבי ב"ר יצחק הלוי עפשטיין זצ"ל, מקולומאי.
תקצ"ח: רבי שמואל ב"ר יחזקאל סגל זצ"ל, אב"ד פראג, בעל שו"ת שיבת ציון ועוד.
תש"ה: רבי אברהם ב"ר משה אביכור זצ"ל, אב"ד אלכסנדריה, בעל העברי, מייסד ארגו' עמלי תורה, עזרת אחים, בי"כ זכור לאברהם ועוד.
תשנ"ה: רבי מאיר ב"ר איסר יהודה מאלין זצ"ל, רו"מ כנסת יהודה.
תשס"ג: רבי אברהם ב"ר שלמה אלעזר אייגר זצ"ל, מלובלין-ב"ב.

מי שכתב מאמר לעיתון ולאחר מכן שם לב שיש בדברים לשון הרע - האם מחויב למסור כל ממונו לקנות את כל גלינות העיתון ולמנוע את הפצתו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

על הלאו ב'קום ועשה', שבאופן זה חייב לתת את כל ממונו; או שנחשב שעבר על האיסור ב'שב ואל תעשה', שבאופן זה חייב לתת רק חומש מנכסיו כדי להימנע מכך. בשאלה זו דן הגר"א גניחובסקי, ונשאר בצ"ע.

נידון נוסף בענין זה מביאים בביאורים ומוספים: מי שכתב מאמר בעיתון, ולפני הפצת העיתון שם לב שיש בדברים לשון הרע, ורוצה למנוע את הפצת העיתון - האם מחויב למסור כל ממונו כדי לקנות את כל גלינות העיתון ולמנוע את הפצתו? יש שכתבו (זרע חיים כלל א"ס"ק ב), שכיון שהפצת המאמר תלויה בעוד גורמים, הנהלת העיתון והמפיצים, א"כ ייתכן שיש לומר בזה 'אין שליח לדבר עבירה', ולא יהיה חייב למסור ממונו כדי למנוע הפצת העיתון. אמנם הדבר תלוי בכמה אופנים, ולמעשה ראה שם מה שהאריך בזה.

בסעיפים הנלמדים היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' (לשון הרע כלל א' סעיפים ו-ז), כותב רבנו כי אסור לאדם לדבר לשון הרע אפילו אם כתוצאה מהימנעותו יסלקוהו מעבודתו ויפסיד את פרנסתו, וזאת כפי הדין בשאר לאווין שאדם מחויב לתת את כל אשר לו כדי שלא לעבור עליהם.

בביאורים ומוספים מביאים על כך נידון מעניין: אדם דיבר לשון הרע על פלוני, ולא אמר את שמו, ואף השומע לא היה יכול לדעת מתוך דבריו מי הוא, שבאופן זה מבואר לקמן (כלל ג' סעיף ד') שמוותר. והנה לאחר מכן רואה המספר כי השומע כן יכול לברר את הדבר בקלות. ואם יעשה כן, נמצא שפשע בסיפורו. נשאלת השאלה: האם מחויב המספר להוציא את כל ממונו בשביל למנוע מהשומע לברר את הדבר? שהרי אם יברר, יעבור המספר למפרע על איסור לשון הרע.

צדדי השאלה הם - האם במקרה זה נחשב שהמספר עבר

כיצד הצליח הרב אברמסקי להתאפק מלצחוק?

באחד מבתי הכנסת עלה פעם שליח ציבור, בור ועילג, וקרא בשיבושים שהביאו לידי גיחוך, והנה ברגע מסוים נפלט מפי אותו חזן שיבוש מילים כל כך מצחיק שאף אחד לא היה מסוגל לכבוש את צחוקו, חוץ מרבי יחזקאל אברמסקי שעמד בכובד ראש כדי לא לביישו ח"ו. לאחר מכן נשאל כיצד הצליח לכבוש את צחוקו והשיב: "צייירתי לעצמי כיצד אשא פנים כשאתייצב לפני בית דין של מעלה, אם יעלה אפילו דל שחוק בפיי?!"

(מלך ביופיו עמ' 655)

אם יזדמן לפנינו מקרה שארעה בו בושה לאדם מסוים נתאמץ שלא לראות בבושתו כדי שלא יתבייש מאיתנו.